

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Олексій ЛИТВИНОВ

Наказ №

від «13» вересня 2026 р.

ПОРЯДОК

супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших
маломобільних груп населення під час організації освітнього процесу та
забезпечення безпечного і безбар'єрного освітнього середовища
в Національному аерокосмічному університеті
«Харківський авіаційний інститут»

СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/001:2026

Дата введення «13» 09 2026 р.

Редакція № 1

Харків 2026

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОРЯДОК супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час організації освітнього процесу та забезпечення безпечного і безбар'єрного освітнього середовища	СУЯ ХАІ.ЦЮ.П/001:2026 Дата: 29.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 2 Всього сторінок 9
--	---	--

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає організаційні засади, процедури та заходи щодо супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення (далі – МГН), забезпечення їх рівного та безперешкодного доступу до освітнього процесу, об'єктів інфраструктури, інформації, цифрових ресурсів і сервісів Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (далі – Університет), а також створення умов для безпечної участі в освітньому процесі, у тому числі в умовах дії правового режиму воєнного стану.

1.2. Порядок розроблено відповідно до Конституції України, Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про захист персональних даних», Кодексу цивільного захисту України, Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366-р (у редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 року № 294-р), ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», ДСТУ EN 301 549:2022 «Інформаційні технології. Вимоги щодо доступності продуктів та послуг ІКТ», Статуту Університету та інших актів законодавства і локальних нормативних актів Університету.

1.3. Дія цього Порядку поширюється на здобувачів освіти, працівників, вступників, відвідувачів Університету та інших осіб, які належать до МГН і потребують допомоги під час перебування на території Університету або участі в освітньому процесі.

1.4. Надання допомоги ґрунтується на принципах поваги до гідності та автономії особи, недискримінації, рівності можливостей, доступності, безпеки, зручного пристосування, універсального дизайну, конфіденційності та врахування індивідуальних потреб. Допомога надається, як правило, після з'ясування з особою способу та обсягу допомоги, якої вона потребує.

1.5. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

маломобільні групи населення – особи, які відчувають труднощі під час самостійного пересування, одержання послуг, необхідної інформації або орієнтування у просторі, зокрема особи з інвалідністю, особи з тимчасовими порушеннями здоров'я, вагітні жінки, особи похилого віку, особи з дитячими візками та інші особи, мобільність яких тимчасово або постійно обмежена;

Розроблено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Перевірено: Сергій ОРЛОВ	Дійсне з: 29.09.2026
----------------------------------	-----------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОРЯДОК супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час організації освітнього процесу та забезпечення безпечного і безбар'єрного освітнього середовища	СУЯ ХАІ-ЦО-П/001:2026 Дата: 23.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 3 Всього сторінок 9
--	---	--

зручне пристосування – необхідні в конкретному випадку модифікації та адаптації, що забезпечують реалізацію особою з особливими освітніми потребами права на освіту нарівні з іншими особами та не становлять непропорційного чи невиправданого тягаря;

відповідальна особа – працівник Університету, визначений керівником відповідного структурного підрозділу для організації супроводу та взаємодії з іншими службами Університету;

безпечний (захищений) освітній простір – приміщення, використання якого для освітнього процесу допускається відповідно до вимог законодавства у сфері цивільного захисту та локальних актів Університету.

Інші терміни вживаються у значеннях, визначених законодавством України.

1.6. Потреба в супроводі або зручному пристосуванні не може бути підставою для обмеження права особи на участь в освітньому процесі, крім обмежень, прямо встановлених законодавством або обумовлених об'єктивними вимогами безпеки.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ СУПРОВОДУ ТА ДОСТУПУ ДО ОБ'ЄКТІВ УНІВЕРСИТЕТУ

2.1. Університет у межах наявних повноважень та ресурсів вживає заходів щодо забезпечення доступності входів, шляхів руху, навчальних приміщень, гуртожитків, санітарно-гігієнічних приміщень, захисних споруд та інших об'єктів, що використовуються учасниками освітнього процесу, відповідно до вимог законодавства та будівельних норм.

2.2. Для завчасної організації супроводу особа або її представник може повідомити Університет про дату і час прибуття, місце призначення та необхідний вид допомоги через визначені Університетом канали зв'язку. Попереднє повідомлення є правом, а не обов'язковою умовою отримання допомоги.

2.3. У разі звернення без попереднього повідомлення працівник охорони або інший працівник, який першим отримав звернення, забезпечує зв'язок з відповідальною особою відповідного структурного підрозділу. Відсутність попереднього повідомлення не є підставою для відмови в допомозі.

2.4. Відповідальна особа з'ясовує безпосередньо в особи необхідний вид допомоги; визначає безпечний і доступний маршрут; за потреби супроводжує особу до навчального, адміністративного, житлового чи захищеного

Розроблено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Перевірено: Сергій ОРЛОВ	Дійсне з: 23.09.2026
----------------------------------	-----------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОРЯДОК супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час організації освітнього процесу та забезпечення безпечного і безбар'єрного освітнього середовища	СУЯ ХАІ-ЦПО-П/001:2026 Дата: 19.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 4 Всього сторінок 9
--	---	---

приміщення; інформує про доступні санітарно-гігієнічні приміщення, маршрути евакуації та інші елементи доступності; сприяє комунікації зі структурними підрозділами Університету.

2.5. Працівникам Університету забороняється без згоди особи самовільно переміщувати крісло колісне, допоміжні засоби реабілітації, особисті речі, торкатися собаки-поводиря або застосовувати спосіб фізичної допомоги, який особа не погодила, крім випадків безпосередньої загрози життю чи здоров'ю.

2.6. Інформація про потребу в супроводі та зручному пристосуванні обробляється лише в обсязі, необхідному для організації відповідної допомоги. Відомості про стан здоров'я та інші персональні дані з обмеженим доступом не підлягають поширенню особам, які не залучені до організації допомоги, крім випадків, передбачених законом.

3. БЕЗПЕКА ТА СУПРОВІД ПІД ЧАС ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ І НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

3.1. Доступність захисних споруд цивільного захисту та інших приміщень, визначених для укриття учасників освітнього процесу, забезпечується відповідно до законодавства, вимог цивільного захисту, будівельних норм та локальних планів реагування Університету.

3.2. Маршрути до місць укриття визначаються з урахуванням потреб МГН та, де це передбачено і технічно можливо, обладнуються зрозумілою візуальною, контрастною і тактильною навігацією.

3.3. Після оголошення сигналу «Повітряна тривога» або у разі виникнення надзвичайної ситуації супровід особи з інвалідністю чи іншої особи з числа МГН здійснюється відповідно до затверджених в Університеті алгоритмів дій, планів евакуації та цивільного захисту. Викладач, відповідальна особа, черговий працівник або інший визначений працівник сприяє безпечному переміщенню особи до місця укриття з урахуванням її індивідуальних потреб.

3.4. Спосіб евакуації особи з порушеннями опорно-рухового апарату визначається з урахуванням її стану, рекомендацій самої особи, технічних можливостей будівлі та вимог безпеки. Перенесення особи вручну допускається лише за наявності безпосередньої загрози та за умови, що інший безпечний спосіб евакуації неможливий.

3.5. У місцях укриття, де це передбачено їх технічними характеристиками, визначаються доступні місця для осіб, які користуються кріслами колісними або іншими допоміжними засобами пересування. Доступ до санітарно-гігієнічних

Розроблено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Перевірено: Сергій ОРЛОВ	Дійсне з: 19.09.2026
----------------------------------	-----------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОРЯДОК супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час організації освітнього процесу та забезпечення безпечного і безбар'єрного освітнього середовища	СУЯ ХАІ-ЦІО-П/001:2026 Дата: 29.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 5 Всього сторінок 9
--	--	--

приміщень, засобів зв'язку та інформації забезпечується відповідно до технічних можливостей об'єкта та вимог законодавства.

3.6. Наявність або відсутність доступу до мережі Інтернет у захисній споруді не впливає на першочерговість виконання заходів цивільного захисту. Продовження освітнього процесу під час перебування в укритті допускається лише за умови дотримання вимог безпеки та відповідно до рішень Університету.

4. ДОСТУПНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, ІНФОРМАЦІЇ ТА ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ

4.1. Університет забезпечує здобувачам освіти з особливими освітніми потребами необхідні умови для здобуття якісної вищої освіти, у тому числі шляхом застосування зручного пристосування, доступних форматів інформації та допоміжних технологій відповідно до індивідуальних потреб.

4.2. Офіційний вебсайт, освітні цифрові платформи та електронні матеріали Університету поетапно приводяться у відповідність до застосовних вимог цифрової доступності, зокрема ДСТУ EN 301 549:2022. Під час створення або оновлення цифрового контенту структурні підрозділи враховують вимоги щодо текстових альтернатив, структури заголовків, контрастності, масштабування, клавіатурної навігації та сумісності з програмами екранного доступу.

4.3. На обґрунтоване звернення здобувача навчальні матеріали надаються в доступному форматі, який відповідає його індивідуальним потребам і не змінює суті освітнього компонента та запланованих результатів навчання. Для відеоматеріалів можуть застосовуватися субтитри, транскрипти або інші рівноцінні засоби доступу; для осіб з порушеннями зору – структуровані електронні документи, текстові альтернативи графічній інформації та інші сумісні формати.

4.4. Форми організації навчання, проведення контрольних заходів і атестації для здобувача з особливими освітніми потребами можуть бути адаптовані як зручне пристосування відповідно до законодавства, освітньої програми та локальних нормативних актів Університету за умови забезпечення академічної доброчесності, ідентифікації здобувача, однакових вимог до програмних результатів навчання та дотримання встановленої форми атестації.

4.5. Рішення щодо конкретного зручного пристосування приймається з урахуванням звернення здобувача, характеру його потреб, вимог освітньої програми, безпеки та технічної можливості. За потреби до визначення належного

Розроблено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Перевірено: Сергій ОРЛОВ	Дійсне з: 29.09.2026
----------------------------------	-----------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОРЯДОК супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час організації освітнього процесу та забезпечення безпечного і безбар'єрного освітнього середовища	СУЯ ХАІ.ЦІО-П/001:2026 Дата: 29.09.2026 Редакція 2.0 Стор. 6 Всього сторінок 9
--	---	---

пристосування залучаються відповідні структурні підрозділи та фахівці Університету.

4.6. Відмова у запитаному зручному пристосуванні має бути обгрунтованою. У такому разі особі пропонується, за наявності, інший спосіб забезпечення доступу, який дає змогу реалізувати право на освіту без зниження встановлених вимог до результатів навчання.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, ПІДГОТОВКА ПЕРСОНАЛУ ТА ВЗАЄМОДІЯ

5.1. Керівники структурних підрозділів у межах своїх повноважень забезпечують виконання цього Порядку, визначають відповідальних осіб та організовують взаємодію з підрозділами охорони, охорони праці, цивільного захисту, адміністративно-господарськими та іншими службами Університету.

5.2. Університет організовує періодичне навчання та/або інструктаж працівників, залучених до супроводу, щодо коректної комунікації, недискримінаційної взаємодії, безпечного надання допомоги, дій під час евакуації та домедичної допомоги в межах компетентності.

5.3. Здобувачі освіти та представники органів студентського самоврядування можуть залучатися до волонтерської допомоги лише за їх добровільною згодою, після відповідного інструктажу та без покладення на них обов'язків, які за законодавством або локальними актами мають виконувати працівники Університету.

5.4. Працівники, залучені до супроводу, несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання покладених на них обов'язків відповідно до законодавства України та локальних нормативних актів Університету.

6. ЗВЕРНЕННЯ, ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК ТА МОНІТОРИНГ

6.1. Інформація про порядок отримання допомоги, порядок звернення та контактні дані відповідальних підрозділів розміщується на офіційному вебсайті Університету в доступному форматі.

6.2. Особа, яка вважає, що її право на доступність, супровід або зручне пристосування не забезпечено, може звернутися до керівника відповідного структурного підрозділу та/або іншого уповноваженого Університетом підрозділу відповідно до встановленого порядку розгляду звернень. Подання звернення (Додаток) не може спричиняти негативних наслідків для заявника.

6.3. Університет здійснює моніторинг доступності освітнього середовища та практичного виконання цього Порядку з урахуванням звернень і пропозицій

Розроблено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Перевірено: Сергій ОРЛОВ	Дійсне з: 29.09.2026
----------------------------------	-----------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОРЯДОК супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час організації освітнього процесу та забезпечення безпечного і безбар'єрного освітнього середовища	СУЯ ХАІ-ЦЯО.П/001:2026 Дата: <u>29.09</u> .2026 Редакція 2.0 Стор. 7 Всього сторінок 9
--	--	--

здобувачів освіти, працівників та інших заінтересованих сторін. Результати моніторингу використовуються для планування заходів з усунення бар'єрів та вдосконалення процедур.

6.4. Під час моніторингу та оприлюднення його результатів не допускається розкриття персональних даних або інформації, що дає змогу ідентифікувати конкретну особу, без належної правової підстави.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Цей Порядок набирає чинності з дня введення його в дію наказом ректора Університету.

7.2. Зміни до цього Порядку вносяться та затверджуються в порядку, установленому для локальних нормативних актів Університету.

7.3. Порядок підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті Університету в доступному електронному форматі.

7.4. Порядок переглядається в разі змін законодавства, нормативних вимог у сфері безбар'єрності та цивільного захисту, за результатами моніторингу його застосування, а також за потреби, але не рідше одного разу на два роки.

7.5. У питаннях, не врегульованих цим Порядком, застосовуються норми законодавства України, Статуту та інших локальних нормативних актів Університету.

Погоджено:

Проректор з НІПР

Директор ЦЯО

Нальчик юридичного відділу

Голова Студентської Ради

Голова ГПЮ здобувачів освіти

Андрій ГУМЕННИЙ

Елеонора ДАРМОФАЛ

Сергій ОРЛОВ

Максим КОЛАШНИКОВ

Шамсійя МУСАЄВА

Розроблено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Перевірено: Сергій ОРЛОВ	Дійсне з: <u>29.09</u> .2026
----------------------------------	-----------------------------	---------------------------------

